

Landbouwwintercursus voorloper van de landbouwschool

In de zomermaanden moet er thuis gewerkt worden

Voor veel boeren geldt dat de wintermaanden minder hectisch zijn dan de rest van het jaar. Vroeger was dat niet anders. Een prima tijd om jezelf te ontwikkelen door een cursus te volgen op de landbouwwinterschool. Later is de landbouwschool de plek om kennis op te doen.

Voordat het lager landbouwonderwijs in Nederland vorm kreeg, waren er ook hier in de regio op middelbaar niveau landbouwwinterscholen. Het onderwijs op deze scholen was geconcentreerd in twee of drie opeenvolgende jaren tijdens de wintermaanden, meestal in de avonduren. De eerste scholen op dit niveau werden opgericht in 1893. In 1910 telde ons land negen landbouwwinterscholen, tien jaar later waren dat er al twintig. De minimum leeftijd voor deze scholen bedroeg 16 jaar, de leerlingen moesten (uitgebreid) lager onderwijs hebben gevolgd. Initiatiefnemers voor de landbouwwinterscholen en –cursussen waren vaak landbouworganisaties zoals het Utrechts Landbouw Genootschap (U.L.G.).

Landbouwwintercursus

In 1921 werd in De Holevoet geschreven over de opening van de landbouwwintercursus die door Geldersche Maatschappij voor Landbouw was georganiseerd. Het aantal cursisten bedroeg 27, een Commissie van Toezicht bestaande uit de heren J. van Veldhuizen, W. van Ginkel en M. Blanken was aanwezig toen voorzitter burgemeester Anton Royaards de leerkrachten De Leeuw en Van Schaik verwelkomde. Het gemeentebestuur stelde een verwarmd en verlicht schoollokaal beschikbaar. In Woudenberg werden eind jaren twintig al landbouwhuishoudcursussen voor meisjes gehouden die onder leiding stonden van de latere directeur van de landbouwschool, de heer Kruidhof. De organisatie was in handen van de Coöperatie Boerenleenbank, die lid was van het U.L.G. Tot de landbouwwintercursus behoren in 1922 ook excursies o.l.v. het hoofd van de opleiding de heer De Leeuw naar o.a. de Rijks Landbouwschool in Wageningen waar veertien leerlingen ook een bezoek

brengen aan boerderij 'Groenewoud' die bij het opleidingsinstituut hoort. De cursussen die gegeven worden zijn divers. In 1924 kun je je aanmelden voor pluimveeteelt en landbouwboekhouden. Als je de driejarige landbouwwintercursus hebt gevolgd, mag je in 1927 meedoen met de cursus in vee- of paardenkennis. Na de cursussen onderhouden veel deelnemers de onderlinge contacten bij de Vereniging van oud-leerlingen van de Landbouwwintercursussen.

Landbouwschool.

De landbouwwinterschool is een succes en het is misschien wel de opmaat geweest naar de oprichting van de Christelijke Lagere Landbouwschool in 1930 op initiatief van de Coöperatie Woudenberg en Omstreken. Het is met name jonkheer De Beaufort die zich hiervoor inzet. De heer Kruidhof wordt het hoofd van de school. Bij de start van het eerste schooljaar zijn er 25 leerlingen. De opleiding op de landbouwschool was vierjarig, eerst gemiddeld één dag per week van september tot ongeveer half mei. In de zomermaanden moesten de leerlingen natuurlijk thuis op de boerderij aan het werk, later zijn er dagelijks lessen. Het onderwijs is in Eben Haëzer in Woudenberg, maar twee jaar later is de nieuw gebouwde landbouwschool aan wat toen nog de Brinkkanterweg was een feit. Nu heet het daar Holevoetlaan. Dat deel van Scherpenzeel behoort tot 1960 bij gemeente Woudenberg.

Jhr. W.H. de Beaufortschool.

De school wordt vernoemd naar een van de oprichters en heet de Jhr. W.H. de Beaufortschool. In 1952 verlaat De Beaufort het bestuur van de Coöperatie. Na Kruidhof leiden de heer Van Laar en na hem de heer Werner de school. Naast theoretische kennis richt het landbouwonderwijs zich uiteraard vooral op het verwerven van praktische vaardigheden. Die kunnen de leerlingen vaak thuis oefenen, omdat ze meestal van een boerderij komen. Naast de school is een tuin waar gewassen worden geteeld. Die proeftuin is voorheen in gebruik door tuinbouwvereniging Horticultura, maar wordt door hen niet meer gebruikt. Wel staan er dan nog fruitbomen. In de beginjaren vertoont het leerlingenaantal een opgaande lijn. In 1945 zijn er 94 leerlingen, zodat de school zelfs moet worden uitgebreid met enkele lokalen. Er wordt zelfs overwogen een heel nieuwe school te bouwen, maar van dat idee stapt het bestuur af wanneer het leerlingenaantal midden jaren vijftig begint terug te lopen. Om in aanmerking te komen voor overheidssubsidie moet de school minimaal 48 leerlingen hebben. Eind jaren vijftig telt de school ruim zestig leerlingen, maar tien jaar later zijn dat er nog maar elf. De landbouwschool heeft zo geen levensvatbaarheid meer. In 1969 wordt de school gesloten. Dat het allemaal niet voor niets is geweest memoreert schoolbestuursvoorzitter Houterman: 'De landbouwschool aan de Brinkkanterweg heeft in ieder geval zijn vruchten afgeworpen. Resultaten daarvan vallen waar te nemen hier op de bedrijven in de Gelderse Vallei.'

November 2020